

ЕТНОНАЦІОНАЛЬНІ СПІЛЬНОТИ ЯК СУБ'ЄКТИ Й ОБ'ЄКТИ ПОЛІТИКИ

1

- Етнічне різноманіття світу

2

- Етнонаціональні спільноти

3

- Нація: поняття, підходи, теорії

4

- Національний суверенітет і політичне самовизначення націй

5

- Етнонаціональні процеси у світі

6

- Етнічний склад населення України

7

- Етнонаціональна політика

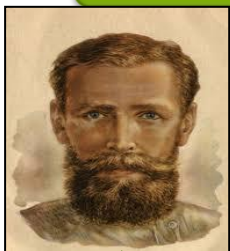
1

Людство – єдиний біологічний вид
Homo sapiens

Раси

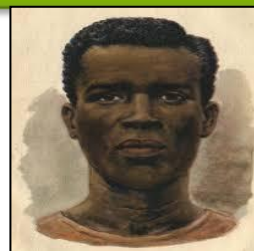
Європеїдна

Монголоїдна

Негроїдна

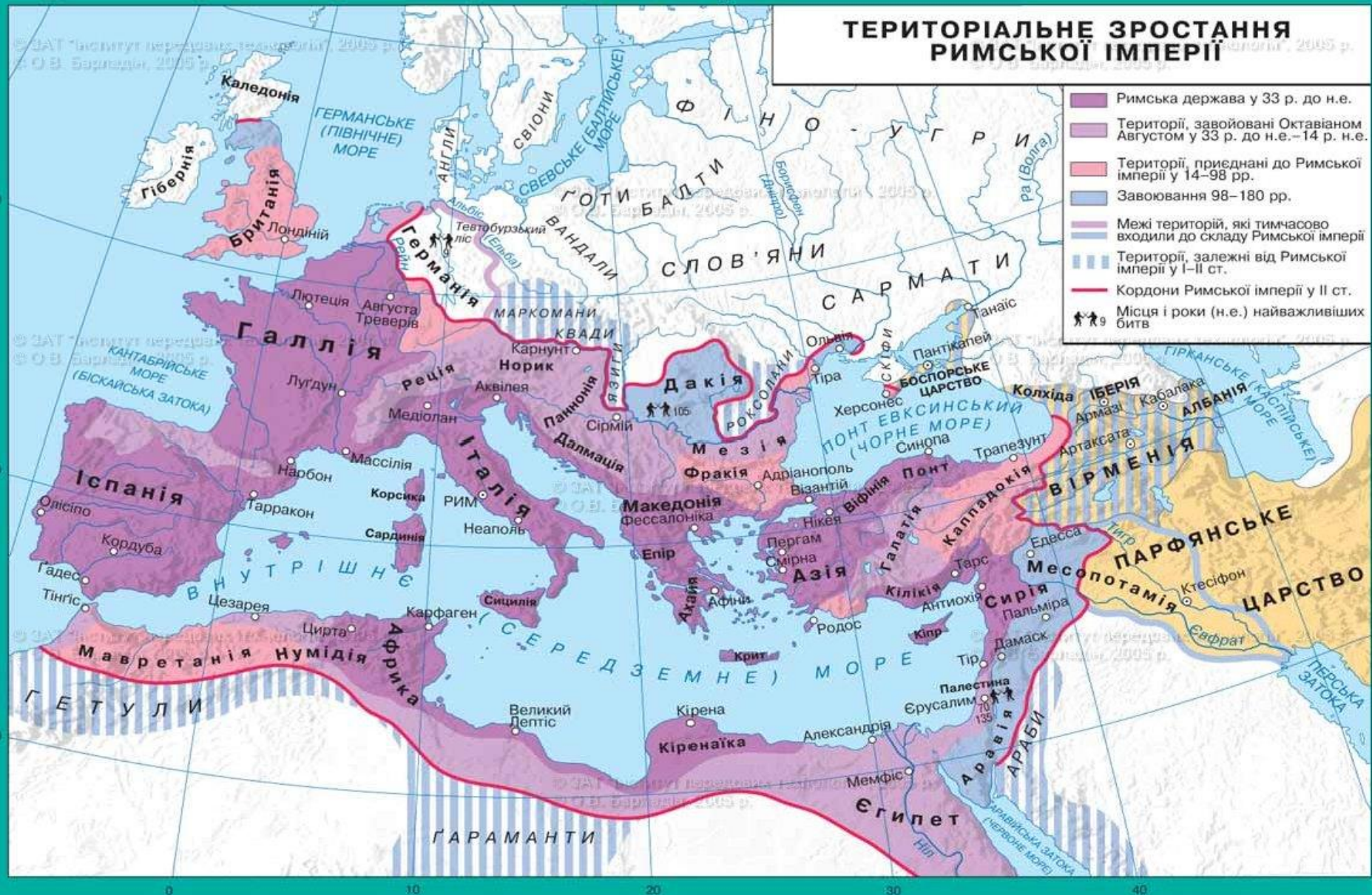
Австралоїдна

Змішані й перехідні типи

Етнічна розмаїтість народів Землі

РОМАНСЬКА МОВНА ГРУПА

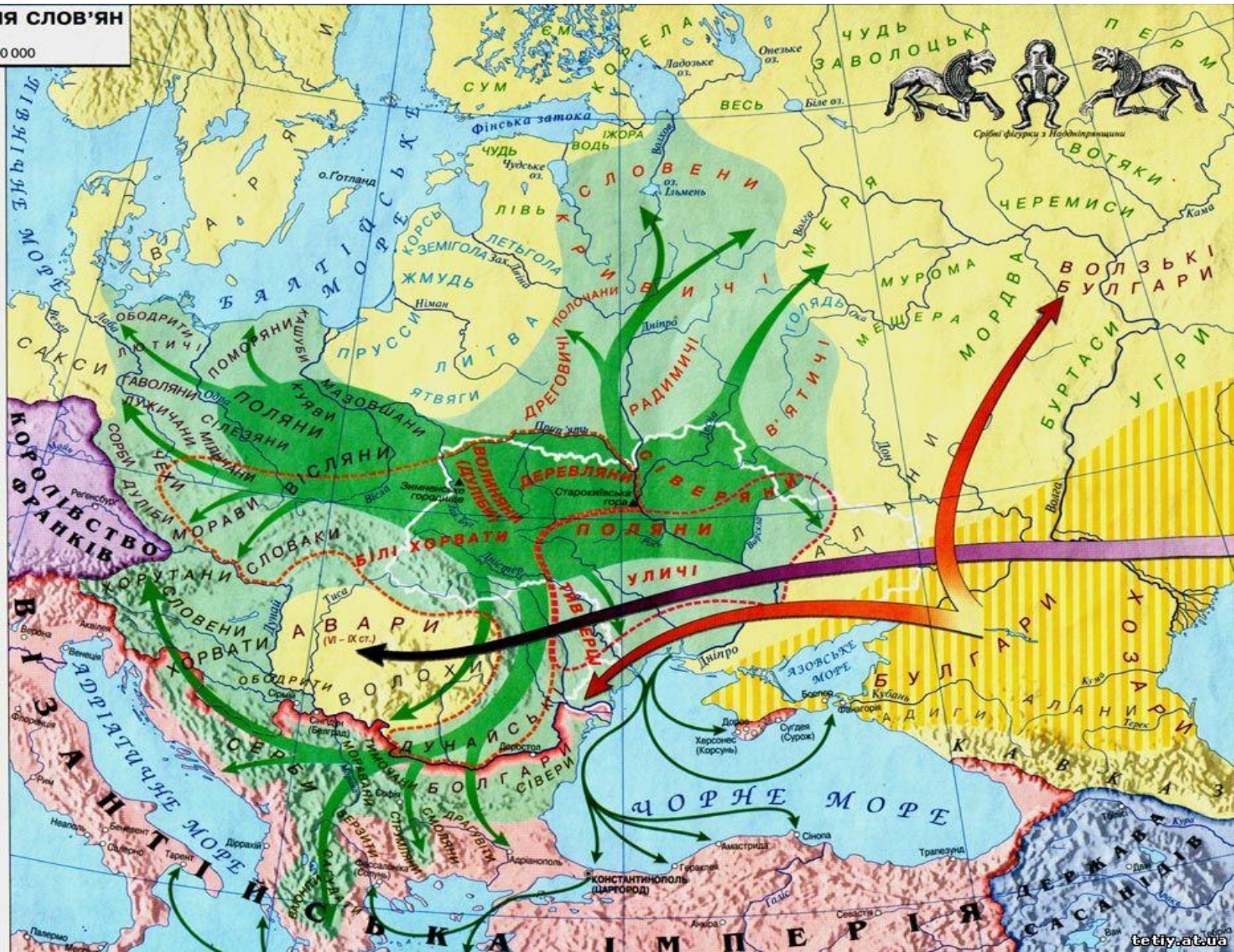
ВЕЛИКЕ РОЗСЕЛЕННЯ СЛОВ'ЯН

ВЕЛИКЕ РОЗСЕЛЕННЯ СЛОВ'ЯН V–VIII ст.

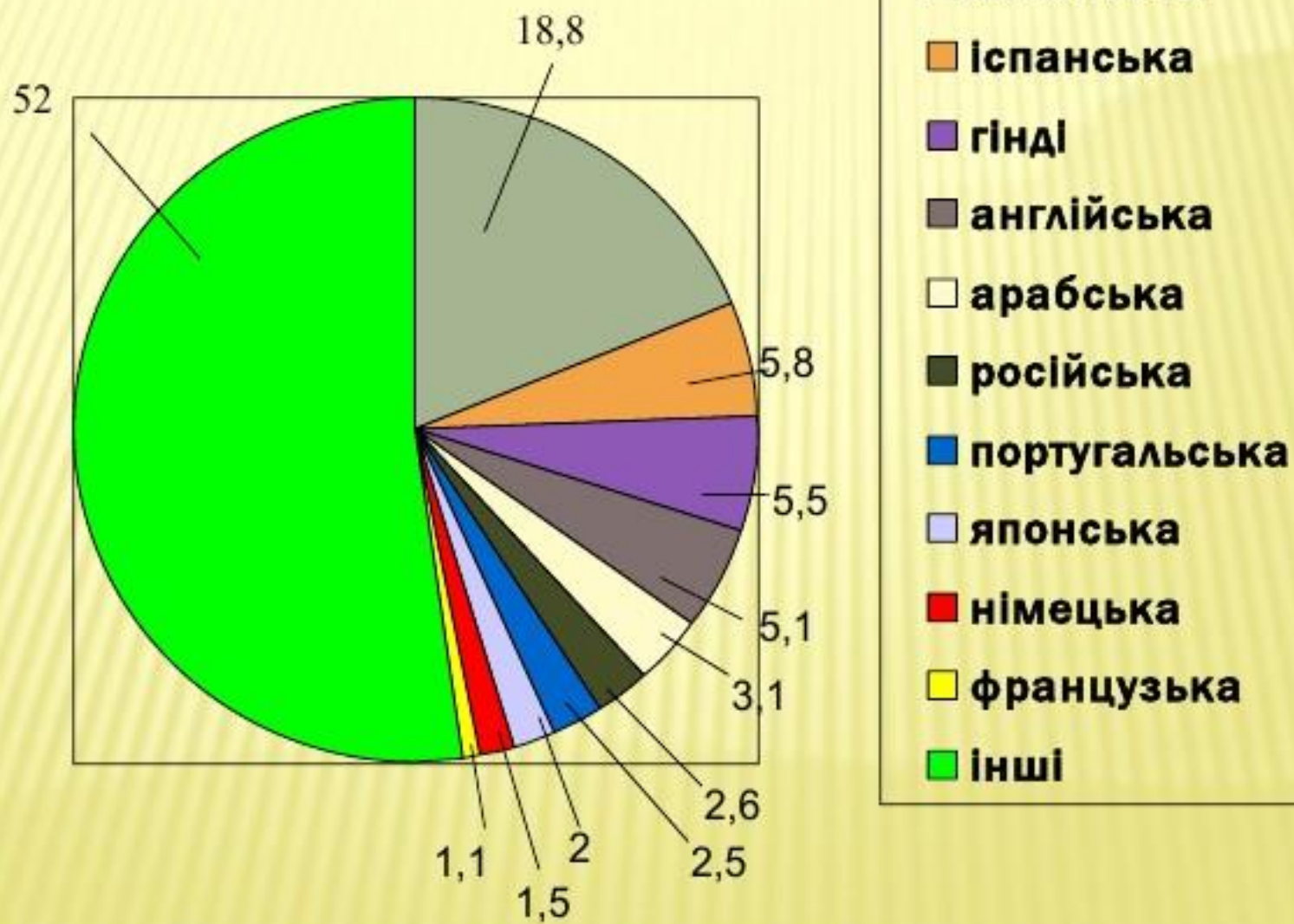
Масштаб 1 : 14 000 000

- Території, заселені слов'янами на початку нашої ери
- Напрямки розселення слов'ян у V–VIII ст.
- Морські походи слов'ян
- Район розселення антів (пенківська культура V–VII ст.)
- Район розселення склавинів (празька культура V–VII ст.)
- Найдавніші політичні центри східних слов'ян
- Кордини держав на 565 р.:
- Візантійської імперії
- Королівства франків
- Держави Сасанідів
- Володіння Тюркського каганату (на 581 р.)
- Переселення аварів у другій половині VI ст.
- Переселення болгар у другій половині VII ст.
- Території, заселені слов'янами на кінець VIII ст.

- Племена і союзи племен VII–VIII ст.:
- В'ЯТИЧІ східні слов'яни
 - ПОЛЯНИ східнослов'янські племена – предки українців
 - ВІСЛЯНИ західні слов'яни
 - СЕРБИ південні слов'яни
 - ЛИТВА балтійські племена
 - МЕРЯ фіно-угорські племена
 - АВАРИ тюркські племена
 - АЛАНИ інші

Найпоширеніші мови світу у%

2

ЕТНОС

НАРОД

НАЦІЯ

ЕТНІЧНА ГРУПА

ЕТНОГРАФІЧНА ГРУПА

ДІАСПОРА

НАРОДНІСТЬ

НАЦІОНАЛЬНА МЕНШИНА

СІМ'Я

РІД

ПЛЕМ'Я

НАРОД

Простір
(«Батьківщина»)

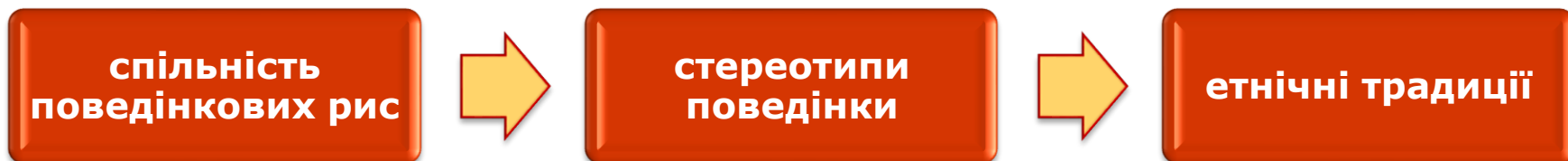
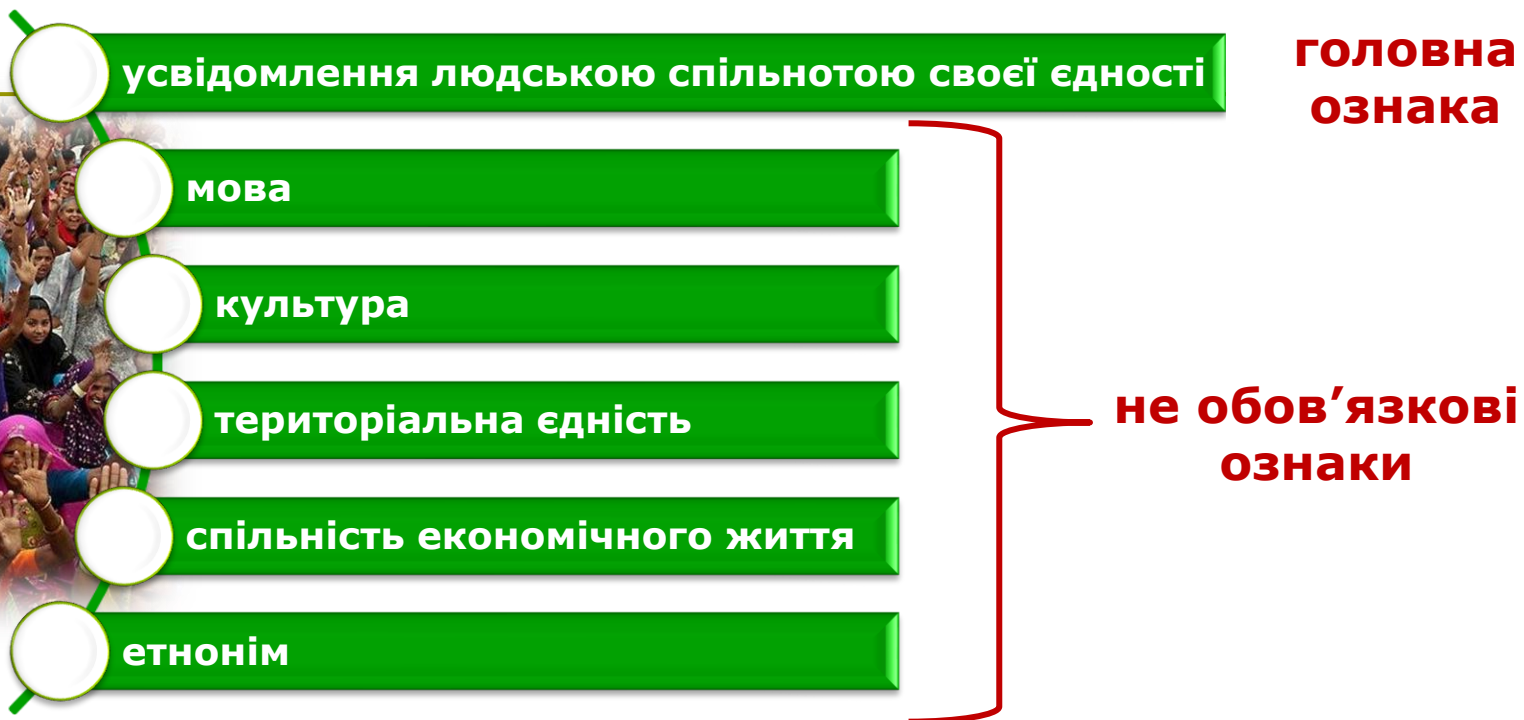

Мова

Етнос - це позачасова, позатериторіальна, позадержавна велика група людей, об'єднана спільним походженням, культурою, мовою, історією, традиціями, звичаями, самосвідомістю і етнонімом (спільною назвою)

ОЗНАКИ ЕТНОСУ ЯК СИСТЕМИ

Немає людей поза етносами!

Етнічна група - спільнота людей, споріднених або хоча б близьких за історичним походженням, етногенезом, мовою спілкування, нинішньою або минулою територією проживання, рисами матеріальної і духовної культури, звичаями та іншими ознаками

ескімоси

араби

індіанці

євреї

етнічні групи

національні меншини

ЕТНОГРАФІЧНІ ГРУПИ УКРАЇНЦІВ

Українські
горці:

лемки
бойки
гуцули

Полісся:

поліщуки
литвини

Інші
регіони:

слобожанці
одоляни
русини

Етнографічна група –
нечисельна група, що
належить до етнічної
нації та має деякі
специфічні риси,
зокрема мовні діалекти,
особливі традиції,
звичаї тощо

етнос

•Продукт
природного
розвитку

народність

нація

•Продукт
історичного
розвитку

Нація

етнічна спільність

нація = етнос

Німецька, східноєвропейські мови

**державно-політична
спільність**

нація = держава

Французька, англійська мови

Нація

Феномен нації має безліч різноманітних проявів. Це зумовлює **різноманіття підходів** до визначення поняття «нація» та **теорій** їх походження.

Найвідоміші **теорії походження нації**:

- **Атомістична** – нація як група людей, що мають спільні зовнішні ознаки; базується на антропологічних зв'язках, традиціях, звичаях; продовження родових зв'язків.
- **Психологічна** – нація складається з людей, об'єднаних духовними принципами, відчуттям спільності, спільним національним характером.
- **Культурологічна** – розглядає націю як спільність людей зі спільними мовою, культурою, релігією, міфологією.
- **Історико-економічна** – вважає ознаками нації спільність території, мови, економічного життя, культури.
- **Марксистсько-ленінська** – нація розглядається як продукт буржуазної епохи; акцент на економічній єдності, яка забезпечує політичну централізацію і домінує над мовним і територіальним чинниками.
- **Етнологічна** – визначає націю у вигляді сукупності таких ознак, як спільність походження, самосвідомості, культури та інших.
- **Етатистська (політична)** – визнає націями лише такі етносоціальні колективи, які мають власну державу і сформовані нею ознаки – єдине право, організацію життя й загальнонаціональну мету.

ФОРМИ ЕТНІЧНИХ СПІЛЬНОТ

МІКРОЕТНОС

СУБЕТНОС

МЕЗОЕТНОС

МАКРОЕТНОС

МЕГАЕТНОС

МЕТА-, СУПЕРЕТНОС

**Національна
свідомість**

Етнонім

4

НАЦІОНАЛЬНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ – повновладдя нації, її політична свобода, право і реальна можливість визначати характер свого національного життя, в т.ч. політично самовизначитися аж до відокремлення й утворення самостійної держави

16.07.1990

ПРАВО НАЦІЙ НА САМОВИЗНАЧЕННЯ

ВІДОКРЕМЛЕННЯ

ОБ'ЄДНАННЯ

Міжнародний пакт про громадянські та політичні права

- Міжнародно-правовий документ у галузі міжнародного захисту громадянських (особистих) і політичних, прав та свобод людини. - **Прийнятий Генеральною Асамблеєю ООН 16 грудня 1966 року.**
- Набув чинності 23.03.1976.
- Україна ратифікувала документ у 1973р.
- Складається з преамбули, 53 статей і 2 Факультативних протоколів.
- Держави, які погодилися його підписати, відмовляються від застосування смертної кари (набув чинності 1991 році).

Найбільші нації світу

6

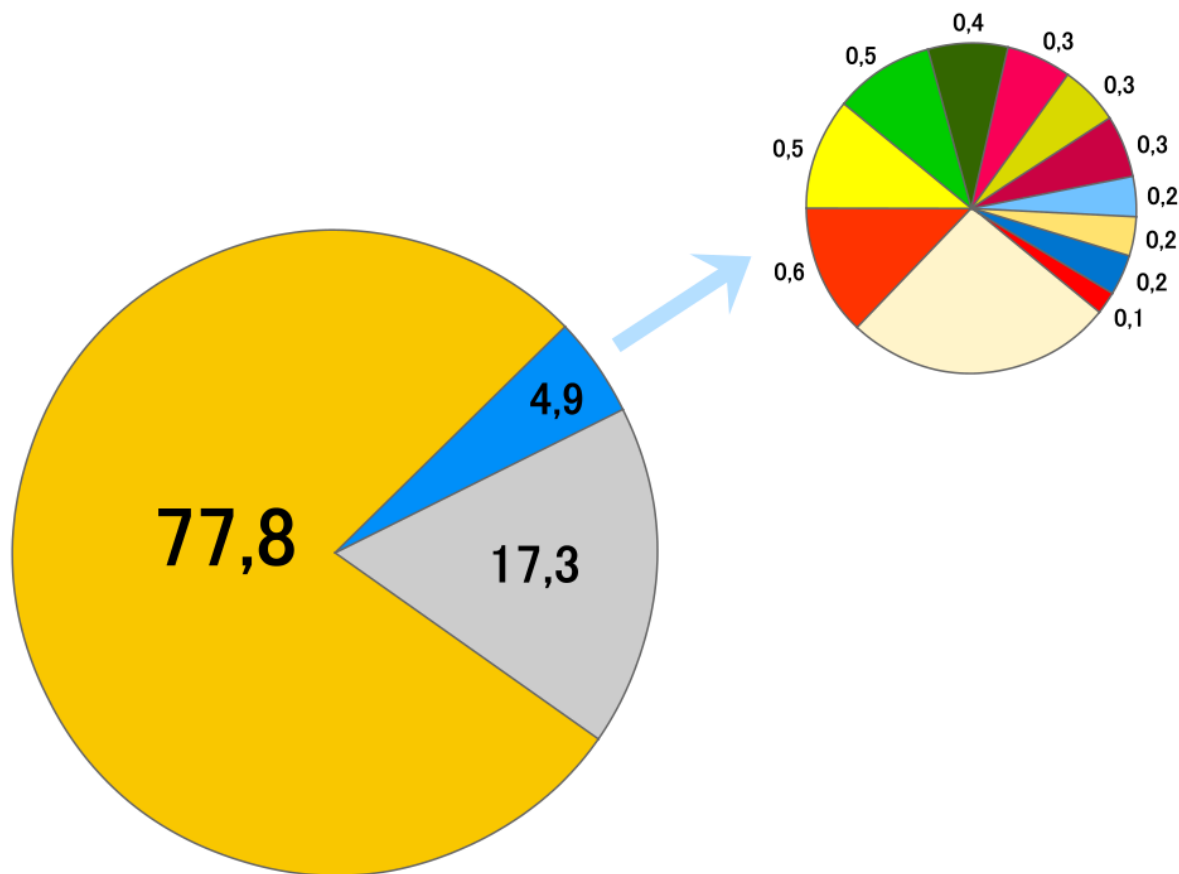
Ліва схема

Права схема

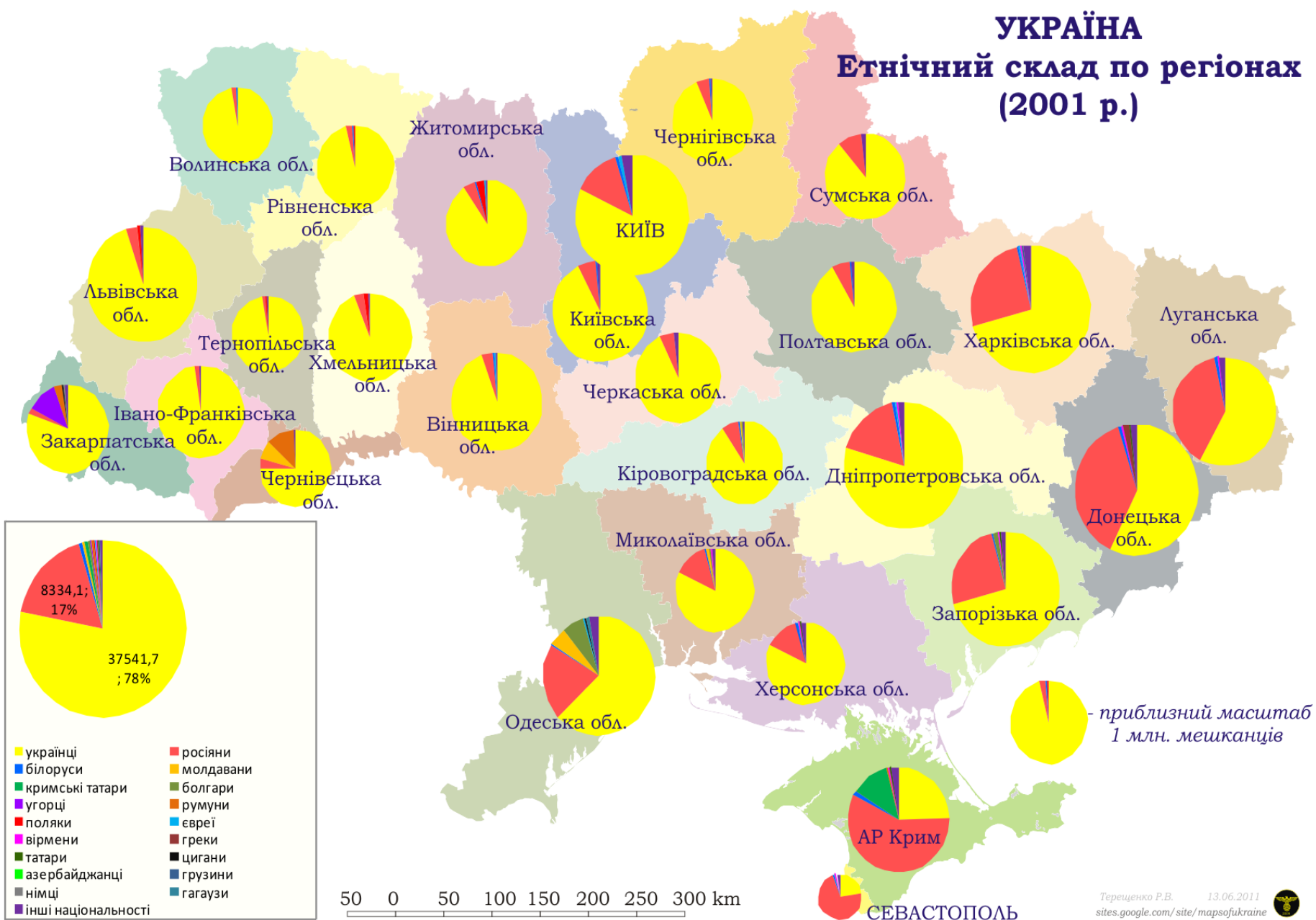
Національний склад населення України (2001)

Національність	1989	2001	2001 у порівнянні з 1989 (%)
Українці	37 429.4	37 541.7	100.3
Росіяни	11 35 4.7	8 334.1	73,4
Білоруси	439.9	275,8	62.7
Молдавани	324.5	258.8	79.7
Кримські татари	46.8	248.2	в 5,3 рази більше
Болгари	233.8	204.6	87.5
Угорці	183.1	156.8	98
Румуни	134.8	151	112
Поляки	219	144.1	65.8
Євреї	488,4	103.6	21.3
Вірмени	55.5	99.9	в 1,8 рази більше
Греки	98,4	91,5	96.9
Татари	88.8	73.3	84.4
Цигани	47.9	47.8	99
Азербайджанці	36.9	45.2	122.2
Грузини	23.5	34.2	145.3
Німці	37.8	33.3	33
Гагаузи	31.9	31.9	99.9
Інші	211.1	177.1	83.9

УКРАЇНА

Етнічний склад по регіонах (2001 р.)

Дякую за увагу!